

Nový urbanizmus

envi.stromzivota.sk

ENVI-MOBILE: Integration of mobile learning into environmental education fostering local communities' development

2014-1-SK01-KA200-000481
ERAZMUS+ Programme

Projekt je kofinancovaný Európskou Úniou,
z programu Erasmus+.

SK

EVOKÁCIA

Cieľ aktivity: Upozorniť žiakov na dôležitosť krajinej estetiky, urbanizmu, harmonického usporiadania územia, verejných priestranstiev a plôch zelene mesta alebo obce.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

V úvode hodiny premietnite obrazové ukážky z vybraných webových lokalít (pre inšpiráciu si pozrite linky v Poznámkach, vyberajte zaujímavé obrázky s témou Nový urbanizmus/vid' Príloha 1, definícia a odkazy na webové lokality) alebo iný pripravený relevantný obrazový materiál (zaradte aj obrázky z okolia, v ktorom žiaci žijú, prípadne podobné). Položením otvorených otázok zistíte, čo si o svojom okolí myslia žiaci (otázky 1 - 3).

Po premietnutí obrázkov nechajte žiakov vo dvojiciach zamyslieť sa nad ďalšími otázkami (otázky 4 - 7).

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Prezrite si obrázky premietané cez dataprojektor a zamyslite sa počas premietania:

1. Čo vidíte na obrázkoch?
2. Aký máte z nich pocit?
3. Videli ste aj vy na výletoch mestá a miesta, ktoré upútali vašu pozornosť? A prečo? (po premietaní) Pracujte vo dvojiciach a skúste porozmýšľať a napísať na papier:
4. Viete, čo je verejné priestranstvo?
5. Opíšte váš zážitok z návštevy verejného priestranstva, ktoré sa nachádza v mieste, kde žijete.
6. Opíšte, aký máte pocit z estetiky vášho mesta, obce, v ktorej žijete.
7. Skúste vlastnými slovami vysvetliť, čo znamená územné plánovanie? (po čase) Svoje názory prezentujte.

Pomôcky (všetko, čo budete na hodine potrebovať): dataprojektor, počítač, pripojenie na internet (prípadne obrazová dokumentácia spracovaná inou formou – ppt prezentácia, vytlačené obrázky, ktoré rozdáte žiakom a pod.), pero a papier.

Čas (max. 40 min.): 10 minút

Poznámky: Pre inšpiráciu v KROKU 1 môžete využiť niektoré obrázky z webových stránok, ako napr.:

SK/ <http://www.uzemneplany.sk/sutaz/novy-urbanizmus>,

EN / http://discoveringurbanism.blogspot.sk/2010_06_01_archive.html.

Deň vopred si prejdite vybrané webové lokality. Prípadne si pripravte názorné ukážky, územný plán, urbanistickú štúdiu a pod. Podľa skúseností žiakov si upravte navrhované otázky.

Ciel' aktivity: Pochopiť princípy sídelnej štruktúry a nové trendy, akými sa uberá novodobá architektúra.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

Rozdelte žiakov do skupín po 3-4. Rozdajte do skupiny obrázky mesta, v ktorom žijú – centrum, bytová zástavba a pod. Prípadne vyberte nejaké väčšie blízke mesto, ktoré žiaci poznajú (okresné/krajské mesto). Nechajte žiakov prečítať si text z Prílohy 1 o urbanizme a novom urbanizme. Po prečítaní ich vyzvite, aby v skupine skúsili vlastnými slovami napísať, aký je rozdiel medzi urbanizmom a novým urbanizmom.

Po cca 5 min. učiteľ vyzve žiakov, aby mu povedali, čo si zapísali. Kľúčové informácie o urbanizme a novom urbanizme učiteľ zapíše na tabuľu. Čas: cca 10 min.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Najprv si každý sám prečítajte text z Prílohy 1. Neskôr budete pracovať v skupinách, tak pozorne čítajte. Ja vám zatiaľ rozdám do skupiny obrázky.

(po prečítaní) Budete pracovať v skupinách. Skúste napísať vlastnými slovami, aký je podľa vás rozdiel v urbanizme a novom urbanizme.

(po čase) Čo ste si zapísali? Prezentujte každá skupina vaše nápady.

KROK 2.

Stručný popis aktivity:

Žiaci pracujú s Prílohou 2. Ich úlohou bude metódou podvojného denníka porovnať princípy nového urbanizmu s územným plánom ich vlastnej obce, prípadne mesta, ktorého fotky/obrázky majú k dispozícii.

Nechajte ich pracovať opäť v skupinách. Do tabuľky v Prílohe 2 zapisujú svoje postrehy k urbanistickej štruktúre ich mesta/obce.

Pri prezentovaní svojich záverov nechajte v skupine vybrať si jeden obrázok, ktorý odprezentuje zástupca pred triedou a spolužiaci doplnia to, čo si oni sami zaznamenali k danému obrázku v skupine. Pokračuje ďalšia skupina, ktorá prezentuje iný obrázok a spolužiaci doplnia... Účelom je, aby sa skupiny vystriedali a neprezentovali dookola rovnaké zistenia. Čas: cca 15 min.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Pracujte v skupine. Vezmite si Prílohu 2 – jeden bude zapisovateľ, ostatní radia a používajú pri tom obrazovú dokumentáciu, ktorú máte k dispozícii.

Skúste porozmýšľať, či vaše mesto/obec spĺňa princípy nového urbanizmu. Porovnajete tieto princípy nového urbanizmu s konkrétnymi obrázkami, ktoré máte k dispozícii.

Vezmite si obrázok, očísľujte ho od 1 do 5 a opíšte, čo je na obrázku – stačí názov ulice, sídliska, alebo stručný popis. Pracujte vždy len s jedným obrázkom.

Ak si myslíte, že obrázok spĺňa daný princíp, zapíšte ho do príslušného stĺpca (SPĽŇA) a napíšte, prečo. Ak si myslíte, že situácia na obrázku je v rozpore s daným princípom, zapíšte do stĺpca NESPLŇA váš dôvod.

Pracujte v skupine efektívne – obrázky si môžete rozdeliť a pracovať len vo dvojiciach, aby ste mali dostatok času na každý obrázok. Vyplňte zatiaľ len prvé dva stĺpce každej tabuľky pre obrázok.

(po čase) Svoje názory prezentujte. Vyberte si jeden obrázok, ktorý odprezentujete a zástupca príde pred tabuľu, aby zhrnul vaše názory. Ostatní doplnia to, čo si oni sami zaznamenali k danému obrázku v skupine. Spolužiaci zo skupiny zapisujú zaujímavé postrehy k vybranému obrázku od spolužiakov na papier, príp. doplnia svoju tabuľku.

Pokračuje ďalšia skupina, ktorá prezentuje iný obrázok a spolužiaci doplnia...

UVEDOMENIE

Pomôcky (všetko, čo budete na hodine potrebovať): Príloha 1 pre každého žiaka, obrázky z Evokácie pre každú skupinu (viď poznámky v tejto časti s charakteristikou výberu), Príloha 2 pre každého žiaka/dvojicu (počet tabuliek v Prílohe musí byť zhodný s počtom rozdáných obrázkov), pero, papier.

Čas (max. 40 min.): 25 minút

Poznámky: Pred hodinou si pripravte obrázky svojho mesta (aspoň 5-6 pre skupinu) – centrum, bytová zástavba a pod. Prípadne vyberte nejaké väčšie blízke mesto, ktoré žiaci poznajú (okresné/krajské mesto). Pri výbere sa zamerajte na to, aby na obrázku bolo jasne vidno, či spĺňa princípy nového urbanizmu, alebo nie. Skúste vybrať aj také, ktoré spĺňajú, aj tie, ktoré princípom protirečia. POZOR! Počet skupín a počet obrázkov by mal byť rovnaký – viď KROK 2/prezentovanie, aby každá skupina mala čo prezentovať.

Cieľ aktivity: Zamyslenie sa nad štruktúrou mesta/obce, kde žijeme a nad možnosťami, ako by to mohlo vyzeráť.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

Nechajte žiakov pracovať v rovnakých skupinách, ako predtým. Zadaťte im doplniť posledný stĺpec Prílohy 2, ale už len k obrázku, ktorý oni sami prezentovali. Môžu pracovať aj s informáciami od spolužiakov, ktoré si zaznačili v predošlej aktivite. Ich úlohou bude zapísať ich návrh na riešenie situácie, ako by sa dala situácia na obrázku zlepšiť tak, aby aspoň niektoré z princípov nového urbanizmu spĺňala.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Pracujte v skupine, ale už len s obrázkom, ktorý ste prezentovali pred triedou. Do posledného stĺpca príslušnej tabuľky v Prílohe 2 zapíšte váš návrh na riešenie situácie, ako by sa dala situácia zlepšiť tak, aby aspoň niektoré z princípov nového urbanizmu spĺňala. Skúste sa zamerať na všetky menované princípy, ak je to možné.

(po cca 3 min.) Svoje názory prezentujte.

Skúste porozmýšľať, čo majú vaše pripomienky a návrhy spoločné.

Pomôcky (všetko, čo budete na hodine potrebovať): Príloha 2 pre každého žiaka/príp. do skupiny, pero, poznámky z predošlých aktivít/Príloha 2, Príloha 1 do skupiny (pre inšpiráciu), obrázkov vybranej situácie (prezentovaný v KROKU 2 v Uvedomení).

Čas (max. 40 min.): 5 minút

Poznámky: V prípade, že žiaci prácu nestihnú ukončiť, nechajte im ju spracovať na domácu úlohu. Úlohu môžete rozšíriť na väčší projekt s dlhším trvaním a zadať skupine/dvojici spracovať na väčší formát návrh danej situácie, ako by si to oni predstavovali. Môžete ich vyzvať, aby hľadali inšpirácie na internete, ale dbajte na to, aby bolo dodržané princípy „nového urbanizmu“.

REFLEXIA

Príloha 1

Urbanizmus

Je samostatná vedecká disciplína, ktorej cieľom nie je návrh jednotlivých stavieb, ale zaoberá sa skôr problematikou rozvoja osídlenia. S urbanizmom úzko súvisí aj územné plánovanie.

Zaoberá sa rozvojom a usmerňovaním vývoja miest, vidieckeho osídlenia a krajiny. Usiluje sa o:

- smerovanie k optimálnemu vývoju sídelných štruktúr,
- harmonické usporiadanie územia,
- udržanie ekologickej rovnováhy a zaistenie udržateľného rozvoja,
- ochrane kultúrneho dedičstva.

Nový urbanizmus

Propaguje rôznorodé, rozumné a kompaktné využitie daného územia. Zameriava sa na integrovanie viacerých činností človeka, ako je bývanie, práca, zábava, škola, oddych, teda prepojenie miest, ktoré sa využívajú.

Podstatné je, že tento nový urbanistický štýl preferuje pešiu chôdzu ako jeden zo základných prvkov v rámci daného miesta, ďalej environmentálne druhy dopravy, ako cyklistika apod. Princípy „Nového urbanizmu“ sú definované v 10 základných bodoch, tu sú niektoré z nich:

1. Preferovanie pešej chôdze

- do 10 min. chôdze by sa mali nachádzať všetky podstatné zariadenia
- podporuje priateľský dizajn ulíc a ulice bez automobilov
- sústredenie viac budov a služieb dostupných pešo na jednom mieste

2. Viacúčelové využitie a rôznorodosť

- mix obchodov, úradov, bytov
- pre rôznorodých ľudí, bez rozdielu pohlavia, príjmu, kultúry a rasy

3. Zmiešané typy obydľí

4. Tradičná štruktúra susedstva

- rozoznatelné centrum a okraje
- verejné priestory

5. Múdra doprava

- priateľský dizajn pre pešiu dopravu, ktorý podporí používanie bicyklov

6. Udržateľnosť

- minimálne negatívne dopady na životné prostredie
- efektívna energia, redukovanie neobnoviteľných palív
- viac lokálnej produkcie
- viac chodenia a menej vozenia sa

Pre zaujímavosť:

Každoročne sa zostavuje rebríček krajín, v ktorých sa žije najlepšie. Chcete vedieť, ako sme na tom my? Tu je výber krajín pre porovnanie za rok 2014:

1. Nórsko
2. Austrália
3. Švajčiarsko
4. Holandsko
5. USA
6. Nemecko
7. Nový Zéland
8. Kanada
9. Singapur
10. Dánsko
- ...
26. Taliansko
27. Španielsko
28. Česká republika
- ...
37. Slovensko

Zdroje:

[https://sk.wikipedia.org/wiki/Urbanizmus_\(architekt%C3%A0ra\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Urbanizmus_(architekt%C3%A0ra))

<http://www.uzemneplany.sk/sutaz/novy-urbanizmus>

<http://www.movehub.com/blog/quality-of-life-world-map>

http://www.tvnoviny.sk/zahranicne/1765550_kde-na-svete-sa-pre-rok-2014-zije-najlepsie-slovensko-to-nie-je

Príloha 2

Porovnajete princípy nového urbanizmu s územným plánom vašej obce/mesta, ktorých fotky/obrázky máte k dispozícii. Ak si myslíte, že obrázok spĺňa daný princíp, zapíšete ho do príslušného stĺpca (SPĽŇA) a napíšete, prečo. Ak si myslíte, že situácia na obrázku je v rozpore s daným princípom, zapíšete do stĺpca NESPLŇA váš dôvod.

Do posledného stĺpca zapíšete váš návrh na riešenie situácie, ako by sa dala situácia zlepšiť tak, aby aspoň niektoré z princípov nového urbanizmu spĺňala.

Obrázok 1	Popis miesta:		
	SPĽŇA	NESPLŇA	NÁVRH RIEŠENIA
PRINCÍPY:			
Preferovanie pešej chôdze			
Viacúčelové využitie a rôznorodosť			
Zmiešané typy obydľí			
Tradičná štruktúra susedstva			
Múdra doprava			
Udržateľnosť			

Obrázok 2	Popis miesta:		
	SPĽŇA	NESPLŇA	NÁVRH RIEŠENIA
PRINCÍPY:			
Preferovanie pešej chôdze			
Viacúčelové využitie a rôznorodosť			
Zmiešané typy obydľí			
Tradičná štruktúra susedstva			
Múdra doprava			
Udržateľnosť			

Obrázok 3	Popis miesta:		
PRINCÍPY:	SPĺŇA	NESPLŇA	NÁVRH RIEŠENIA
Preferovanie pešej chôdze			
Viacúčelové využitie a rôznorodosť			
Zmiešané typy obydľí			
Tradičná štruktúra susedstva			
Múdra doprava			
Udržateľnosť			

Obrázok 4	Popis miesta:		
PRINCÍPY:	SPĺŇA	NESPLŇA	NÁVRH RIEŠENIA
Preferovanie pešej chôdze			
Viacúčelové využitie a rôznorodosť			
Zmiešané typy obydľí			
Tradičná štruktúra susedstva			
Múdra doprava			
Udržateľnosť			

Obrázok 5	Popis miesta:		
PRINCÍPY:	SPĺŇA	NESPLŇA	NÁVRH RIEŠENIA
Preferovanie pešej chôdze			
Viacúčelové využitie a rôznorodosť			
Zmiešané typy obydľí			
Tradičná štruktúra susedstva			
Múdra doprava			
Udržateľnosť			